

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/92/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3610200955
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3610200955.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa G. B., bytom M., V. L. XXX/XX, zastúpeného JUDr. E. Y., advokátom so sídlom V., Y. XXXX/X proti odporcovi F. J. a.s. Y. A. D., so sídlom L., o náhradu škody, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 20. januára 2011, č.k. 6C/30/2010-120, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, v časti, v ktorej bol zamietnutý návrh navrhovateľa o náhradu škody nad sumu 9.220,40 Eur **p o t v r d z u j e** a v časti, v ktorej bol zamietnutý návrh navrhovateľa o zaplatenie 9% úrokov z omeškania ročne zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia a výrok o trovách konania **z r u š u j e** a v rozsahu tohto zrušenia **v r a c i a** okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 9.220,40 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol a odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 1.316,04 Eur, k rukám jeho zástupcu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania pôvodne domáhal zaplatenia sumy 6.912,52 Eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 04.12.2009 do zaplatenia, keď vychádzal z lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 04.03.2009, v ktorom bolo sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa ohodnotené počtom 370 bodov s tým, že požadoval s poukazom na § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. zvýšenie o 10% spolu sumu 6.912,52 Eur. Po vykonaní znaleckého dokazovania v tomto súdnom konaní súdny znalec sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa obodoval na 740 bodov, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 9.216,70 Eur. Navrhovateľ požiadal o zmenu žalobného petitu a domáhal sa zaplatenia sumy 10.138,97 Eur spolu s 9% ročným úrokom z omeškania zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia, keď okrem bodového ohodnotenia vyplývajúce zo znaleckého posudku vo výške 9.216,70 Eur požadoval i 10%-né navýšenie v sume 921,67 Eur. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že návrh čo do základu bol podaný dôvodne, ktorá skutočnosť medzi účastníkmi nebola sporná, keď bolo nesporné, že navrhovateľ utrpel poškodenie zdravia dôsledkom dopravnej nehody dňa 09.03.2007. Odporca je v danej veci pasívne legitimovaný, nakoľko je poisťiteľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorého vodič dopravnú nehodu zapríčinil. Navrhovateľ postupoval v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. a doručil odporcovi návrh na uzavretie dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia s tým, že sa od neho domáhal zaplatenia sumy 6.912,52 Eur. Do troch mesiacov od podania návrhu na uzavretie dohody k jej uzavretiu nedošlo, a preto navrhovateľ postupoval podľa § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. a uplatnil svoj nárok v súdnom konaní. Lekárskym posudkom, na základe ktorého navrhovateľ svoj nárok uplatňoval, bolo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotených 370 bodmi. Znalecký posudok ustanovený v súdnom konaní

v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. bodové ohodnotenie zdvojnásobil na celkový počet bodov 740, čo zodpovedá sume 9.220,40 Eur. Z uvedeného záveru znaleckého posudku vychádzal i súd pri určení sumy priznanej ako náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa. Pokiaľ ide o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súdom v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., ktorého sa navrhovateľ domáhal vo výške 10% z počtu bodov stanovených súdnym znalcom, dospel okresný súd k záveru, že neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce ďalšie navýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa. Mal za nesporné, že u navrhovateľa došlo k zhoršeniu kvality života. Následky jeho úrazu spôsobili, že jeho pracovné uplatnenie je značne obmedzené vo výkone niektorých druhov prác, ktoré pred poškodením na zdraví vykonával. Pri svojich aktivitách a pri realizácii svojich záľub sa navrhovateľ musí obmedzovať a venovať len adekvátnym činnostiam, zodpovedajúcim jeho súčasnému zdravotnému stavu a nemôže ich realizovať tak ako v čase jeho plného fyzického a psychického nasadenia, a to i v oblasti osobného uplatnenia, v rodinných a partnerských vzťahoch. Tieto okolnosti, ako i skutočnosť, že k poškodeniu zdravia navrhovateľa došlo v jeho mladom veku, boli však už zohľadnené pri zdvojnásobení bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia súdnym znalcom. Navrhovateľovi bola priznaná invalidita so zníženou pracovnou schopnosťou o 50%. Ide o zníženie práceneschopnosti na spodnej hranici, navrhovateľ neutrpel zranenia spôsobujúce ochrnutie, nie je úplne vyradený zo spoločenského ani pracovného života. Na základe týchto skutočností, s poukazom na to, že navrhovateľ nebol pred poškodením zdravia verejne, politicky ani kultúrne činný, športové aktivity vykonával len rekreačne, súd priznal navrhovateľovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 9.220,40 Eur a vo zvyšnej časti, v ktorej sa navrhovateľ domáhal zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia o 10% jeho návrh zamietol. Lehotu na splnenie povinnosti určil podľa § 160 ods. 1 O.s.p.. Súd nepriznal navrhovateľovi uplatnený úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia, keď mal za to, že odporcovi by vznikla povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úroky z omeškania až v budúcnosti, a to márnym uplynutím lehoty na plnenie a nie dorúčením návrhu na uzavretie dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 444 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, 2, 5, § 6 ods. 1, 2, 3, § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z.. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a priznal navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 1.316,04 Eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie vo výroku, ktorým bol návrh zamietnutý, navrhovateľ a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uloží odporcovi povinnosť zaplatiť mu sumu 917,97 Eur a úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že z ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. jednoznačne vyplýva, že uznanie invalidity je prípadom hodným osobitného zreteľa a je už len na súde, či a v akom rozsahu zvýši náhradu. Považoval za nesprávny názor súdu, že zhoršenie kvality života navrhovateľa bolo už zohľadnené pri zdvojnásobení bodového ohodnotenia lekárom podľa § 10 ods. 4 citovaného zákona, ktorý názor je nesprávny a v rozpore s koncepciou zákona č. 437/2004 Z.z.. Podľa jeho názoru je možné súčasne zvýšiť náhradu podľa § 5 ods. 5 a § 10 ods. 4 citovaného zákona, ktoré sa vzájomne nevylučujú. Dôvodil, že v danej veci boli splnené všetky zákonné predpoklady, aby súd zvýšil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona a zvýšenie o 10% navrhovateľ požaduje z dôvodu, že má zníženú schopnosť o 50%, pričom invalidita sa priznáva, ak je práceneschopnosť znížená o viac ako 40%, teda navrhovateľ je v spodnej hranici zníženia pracovnej schopnosti rozhodujúcej pre priznanie invalidity. Uviedol, že časť zvýšenia náhrady vo výške 3,70 Eur je už zahrnutá v rozsudku v priznanej sume 9.220,40 Eur, keď podľa jeho prepočtov mu podľa bodového ohodnotenia 740 Eur prináležalo 9.216,70 Eur a pokiaľ mu bolo priznané 9.220,40 Eur, suma 3,70 Eur je už časť zvýšenia. Nesúhlasil s názorom súdu, ktorým odôvodnil nepriznanie úroku z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia, keď uvedenú sumu požadoval od odporcu podľa § 6 zákona č. 437/2004 Z.z. už vo svojom návrhu na uzavretie dohody o vyrovnaní, pričom vychádzal z bodového ohodnotenia uvedeného v pôvodnom lekárskom posudku a odporca v 3 mesačnej lehote na návrh nereagoval a dohodu o vyrovnaní neuzatvoril, neuspokojil jeho nárok. Následne mu bol v súdnom konaní priznaný nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 9.220,40 Eur, z čoho vyplýva, že jeho nárok bol oprávnený a pokiaľ odporca v 3 mesačnej lehote jeho nárok neuspokojil, dostal sa dňom 04.12.2009 do omeškania, a preto je povinný tento úrok vo výške 9% ročne zaplatiť.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že súdny znalec navýšil základné bodové

ohodnotenie na dvojnásobok, t.j. na 740 bodov s ohľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, a preto je možné nárok navrhovateľa považovať v celom rozsahu za uspokojený, keď neexistuje dôvod na jeho ďalšie zvýšenie. Navrhovateľ nie je vylúčený zo spoločenského, pracovného, ani rodinného života. Ďalej uviedol, že z ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. vyplýva, že uznanie invalidity je len predpokladom, kedy súd môže rozhodnúť o zvýšení náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia až o 50%, pričom nejde o povinnosť súdu, ktorý by takto musel v každom jednom prípade postupovať, ak by poškodený, ktorý sa dožaduje náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bol uznaný za invalidného. Podľa jeho názoru nie je možné prípad navrhovateľa považovať za prípad hodný osobitného zreteľa, keďže u navrhovateľa nedošlo k takému obmedzeniu alebo strate predpokladov na uplatnení sa v živote, ktoré by opodstatňovalo zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Rovnako za správny považuje aj názor súdu prvého stupňa, v dôsledku ktorého zamietol nárok navrhovateľa na priznanie úroku z omeškania, keďže suma, ktorú je povinný v prospech navrhovateľa poukázať, bola jednoznačne ustálená a preukázaná až v rámci súdneho konania a v ňom vykonaného dokazovania. Z tohto dôvodu nemohol byť odporca pred ustálením a preukázaním nároku navrhovateľa v omeškaní.

Krajský súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, v časti, v ktorej bol zamietnutý návrh navrhovateľa o náhradu škody nad sumu 9.220,40 Eur, je vecne správny a je potrebné ho potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a v časti, v ktorej bol zamietnutý návrh navrhovateľa o zaplatenie 9% úrokov z omeškania ročne zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia a rozhodnuté o trovách konania, je potrebné rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ ods. 2 O.s.p.. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p..

Rozsudok okresného súdu nebol účastníkmi napadnutý odvolaním vo výroku, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 9.220,40 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v tejto časti preto krajský súd rozsudok okresného súdu nepreskúmal, tento nadobudol právoplatnosť (§ 206 O.s.p.).

V danej veci sa navrhovateľ po pripustení zmeny jeho návrhu súdom domáhal od odporcu zaplatenia sumy 10.138,37 Eur titulom náhrady škody za sťaženie spoločenského uplatnenia ako dôsledku dopravnej nehody zo dňa 09.03.2007. Nárok navrhovateľa pozostával zo sumy 9.216,70 Eur, vychádzajúcej z celkového počtu bodov (740 x 375,22,-Sk), ktorým sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa bolo ohodnotené v znaleckom posudku vypracovanom súdnym znalcom v priebehu súdneho konania v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., zo zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa vo výške 10%, t.j. 921,67 Eur v zmysle § 5 ods. 5 citovaného zákona a úrokov z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia.

Okresný súd návrhu navrhovateľa vyhovel v celom rozsahu, pokiaľ sa týka náhrady škody spočívajúcej v sťažení jeho spoločenského uplatnenia podľa celkového počtu bodov, ktorým bolo sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa ohodnotené súdnym znalcom, a to vo výške 740 bodov x 12,46 (375,22,-Sk), čo predstavuje sumu 9.220,40 Eur. V tejto časti rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť, nebol účastníkmi spochybnený. Okresný súd návrh navrhovateľa zamietol v časti mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 10%, keď dospel k záveru, že neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce ďalšie navýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa, keď navrhovateľovi síce bola priznaná invalidita, má zníženú pracovnú schopnosť o 50%, pričom ide o zníženie na spodnej hranici, navrhovateľ neutrpel zranenia spôsobujúce ochrnutie, nie je úplne vyradený zo spoločenského, ani pracovného života. Zamietol i návrh navrhovateľa na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia, keď vyslovil názor, že povinnosť odporcu zaplatiť navrhovateľovi úroky z omeškania vznikne až v budúcnosti, a to márnym uplynutím určenej lehoty na plnenie a nie doručením návrhu na uzavretie dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Spornou otázkou medzi účastníkmi v danej veci zostalo, či sú dané dôvody pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia navrhovateľa o 10% podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. a nárok navrhovateľa na priznanie úrokov z omeškania.

Účelom zákona č. 437/2004 Z.z. je stanoviť podmienky na priznanie a poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom v § 5 ods. 5 tohto zákona, je daná možnosť súdu v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR nie je ústavne konformným výkladom tohto zákonného ustanovenia záver o tom, že iba priznanie invalidného dôchodku poškodenému, zakladá ako dôvod hodný osobitného zreteľa, nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo strany súdu a takýto záver nemožno vyvodiť ani pri gramatickom a logickom výklade citovaného ustanovenia. Obsah citovaného zákonného ustanovenia hovorí o prípadoch osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, ale nevyplýva z neho podmienka, že postup podľa tohto zákonného ustanovenia je možný iba v prípade rozhodnutia o invalidnom dôchodku a že by sa jednalo o jediný dôvod, pre ktorý je možné zvýšenie priznať. Proces dokazovania predpokladov pre záver súdu, že sa jedná o dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý súd musí vykonať a ktorý podľa § 5 ods. 5 tohto zákona je oprávnený rozhodnúť, by mal viesť k tomu, že súd zisťuje podmienky zdravotného stavu poškodeného vo vzťahu k nároku na odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia. Pri opačnom výklade, by súdne konanie o takomto nároku bolo zúžené iba na konštatovanie, či poškodený je alebo nie je invalidným dôchodcom (v zmysle rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku), čo by bezpochyby bola oblasť skôr práva verejného ako súkromného, na ktorom je však koncipované oprávnenie súdu podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.. Aj z logického výkladu nasledujúceho ust. § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré umožňuje uzavretie dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to aj nad výšku stanovenú týmto zákonom, najviac však do výšky náhrady stanovenej v § 5 ods. 5, je podporne zrejmé, že zákonodarca túto možnosť dohody o vyrovnaní, a to až do výšky navýšenia o 50% nepodmieňuje uznaním invalidity, ale len dohodou medzi poskytovateľom náhrady a poškodeným limitovanou v § 5 ods. 5. V prípade, že k dohode nedôjde, dáva potom zákon možnosť poškodenému uplatniť svoj nárok na súde, ktorý musí k nemu pristúpiť v zmysle týchto ústavných zásad, ktoré sú premietnuté do súdneho konania. Uznanie invalidity preto v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. je jedným, nie však jediným prípadom osobitného zreteľa, pri splnení ktorého môže (ide o možnosť nie povinnosť) súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%. Neznamená to však, že je povinnosťou súdu v prípade priznania invalidity poškodenému v každej veci priznať zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5. Z judikatúry Najvyššieho súdu SR tiež vyplýva, že všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť, alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov vyžaduje. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho, ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.

Pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia a jeho mimoriadne zvýšenie podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. je možné k tomuto pristúpiť len v prípadoch hodných osobitného zreteľa, pričom z dlhodobej judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že sa jedná o prípady, v ktorých kultúrne, športové alebo iné zapojenie poškodeného pred úrazom bolo na osobitne vysokej úrovni a mimoriadne, pričom výška odškodnenia závisí jednak od bodového hodnotenia, jednak od toho, či a v akom rozsahu a akými prejavmi došlo k zmene stavu pred vznikom škody a po ňom. Je teda nevyhnutné súdom zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody a aké má predpoklady po vzniku škodovej udalosti a po porovnaní týchto predpokladov možno potom vyvodiť záver, či a do akej miery boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia navrhovateľa v spoločnosti. Už priznanie základného odškodnenia teda predpokladá, že doterajšie možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti sú v dôsledku poškodenia zdravia objektívne obmedzené. Pri určení základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatňovania je v rámci sadzby zohľadňovaný i vek poškodeného v dobe vzniku škody, ako to výslovne stanovuje § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z..

Pokiaľ súd prvého stupňa konštatoval, že v danej veci nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre postup podľa § 5 ods. 5, keď ustálil, že síce u navrhovateľa došlo k zhoršeniu kvality života v dôsledku úrazu, jeho pracovné uplatnenie je značne obmedzené vo výkone niektorých druhov prác, ktoré pred poškodením na zdraví vykonával, môže sa venovať len adekvátnym činnostiam zodpovedajúcim jeho súčasnému zdravotnému stavu a má za to, že uvedené zhoršenie kvality života navrhovateľa bolo zohľadnené v bodovom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia súdnym znalcom, ktorý priznal v zmysle § 10 citovaného zákona navrhovateľovi dvojnásobné bodové zvýšenie, pričom bola navrhovateľovi priznaná invalidita na spodnej hranici a navrhovateľ neutrpel zranenia spôsobujúce

ochrnutie, nie je úplne vyradený zo spoločenského, ani z pracovného života a nebol pred poškodením zdravia verejne, politicky ani kultúrne činný, športové aktivity vykonával len rekreačne, nie je možné jeho hodnoteniu nič vytknúť. Súd prvého stupňa vykonal všetky dôkazy, ktoré účastníci navrhli, účastníci boli poučení podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a pokiaľ súd pri hodnotení dôkazov postupoval podľa § 132 a nasl. O.s.p. a zo zisteného skutkového stavu, ktorým je viazaný i odvolací súd, dospel k záveru, že nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, bolo jeho rozhodnutie správne.

Z tohto dôvodu krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh navrhovateľa na náhradu škody nad sumu 9.220,40 Eur potvrdil ako vecne správny.

V ďalšej časti sa odvolací súd zaoberal námietkami navrhovateľa v jeho odvolaní proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým vo zvyšnej časti návrh zamietol, a to v časti o zaplatenie 9% úrokov z omeškania ročne zo sumy 6.912,52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia.

V danej veci navrhovateľ preukázal, že odporcu požiadal svojím podaním zo dňa 02.09.2009 o uzavretie dohody o vyrovnaní podľa § 6 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré odporca prevzal dňa 03.09.2009, a to spolu s prílohami, lekárskeho posudkom o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia, rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 16.06.2008 o priznaní invalidného dôchodku a listu Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 09.06.2009. V lehote troch mesiacov stanovených v § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. dohodu s navrhovateľom odporca neuzavrel a žiadnym spôsobom na jeho návrh na uzavretie dohody nereagoval. Pokiaľ si navrhovateľ uplatnil zo sumy požadovanej v uvedenej dohode, t.j. sumy 6.912,52 Eur úroky z omeškania a súd prvého stupňa vyslovil, že nárok na úroky z omeškania mu vznikne až v budúcnosti márnym uplynutím lehoty určenej na plnenie, nebolo jeho právne posúdenie v danej veci vecne správne, naviac, keď neuviedol žiadne zákonné ustanovenie, podľa ktorého takýmto spôsobom o nároku navrhovateľa rozhodol.

Podľa § 559 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť, ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, ako ho o splnenie veriteľ požiadal.

Právny vzťah zo spôsobenej škody treba považovať v danej veci za záväzkový vzťah (§ 489 Občianskeho zákonníka), na ktorý sa vzťahujú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o záväzkoch (jeho ôsma časť), včítane ustanovení o zániku záväzkov a omeškani. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na náhradu škody nie je ustanovený čas splnenia, treba zásadne vychádzať z toho, že škodca je povinný nahradiť škodu prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadal o plnenie. Právo poškodeného požadovať náhradu škody a tomu zodpovedajúca povinnosť škodcu, škodu poškodenému uhradiť spravidla nevznikne na základe rozhodnutia súdu, ale priamo zo zákona. Z tohto pravidla súdna prax pripustila výnimku, podľa ktorej povinnosť zaplatiť náhradu zodpovedajúcu ďalšiemu zvýšeniu odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia (bolesť) podľa ust. § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, resp. § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia. Až uplynutím tejto doby, určenej na splnenie priznanej náhrady, dochádza k omeškaniu dlžníka, čo potvrdila i súdna prax. Z uvedeného je zrejmé, že ak sa omeškanie týka peňažného dlhu vo forme náhrady škody (škody na zdraví), pre určenie, kedy dochádza k omeškaniu dlžníka (škodcu), je rozhodujúca povaha požadovaného (súdom priznaného) odškodnenia. Len v prípade, ak bolo súdom rozhodnuté o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., resp. § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004

Z.z., čas splnenia nastáva rozhodnutím súdu (§ 160 O.s.p.) a teda k omeškaniu dlžníka dochádza až uplynutím lehoty na splnenie povinnosti. V ostatných prípadoch je potrebné z hľadiska určenia času splnenia vychádzať z ust. § 563 Občianskeho zákonníka.

V preskúmvanej veci je nepochybné, že navrhovateľ uplatňuje úroky z omeškania s plnením peňažného dlhu priznaného mu síce rozhodnutím súdu, ktorým mu ale bola priznaná náhrada škody na zdraví pozostávajúca zo základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Nejde teda o prípad priznania mimoriadneho odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č.32/1965 Zb. resp. § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z.. Treba preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že súd prvého stupňa na zistený skutkový stav mylne aplikoval právo, výsledkom čoho bol nesprávny záver v otázke, či sa odporca dostal s plnením peňažného dlhu do omeškania.

Vzhľadom na uvedené, je daný odvolací dôvod podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., keď súd prvého stupňa, v časti týkajúcej sa nároku navrhovateľa na zaplatenie úrokov z omeškania, nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, resp. nepoužil žiadne ustanovenie právneho predpisu, čím znemožnil preskúmanie uvedeného rozhodnutia ohľadne úrokov z omeškania odvolacím súdom a znemožnil navrhovateľovi účinne sa voči tomuto rozhodnutiu brániť a podať odvolacie námietky, čím mu odňal i možnosť konať pred súdom (221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej bol zamietnutý návrh navrhovateľa o zaplatenie 9% úrokov z omeškania ročne zo sumy 6.912.52 Eur od 04.12.2009 do zaplatenia zrušil a v rozsahu tohto zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie, vrátane výroku o trovách celého konania, o ktorých opätovne rozhodne v konečnom rozhodnutí.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné